

بررسی کارشناسی طرح معلم تمام وقت

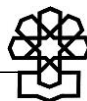
معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات آموزش و فرهنگ

کد موضوعی: ۲۷۰
شماره مسلسل: ۱۶۴۸۳
تیرماه ۱۳۹۸

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده.....
۲.....	مقدمه.....
۴.....	طرح معلم تمام وقت.....
۷.....	پیشینه «فوق العاده ویژه».....
۱۰.....	ارزیابی طرح معلم تمام وقت.....
۱۴.....	نتیجه گیری و پیشنهاد.....
۱۶.....	منابع و مأخذ.....

بررسی کارشناسی طرح معلم تمام وقت

چکیده

وزارت آموزش و پرورش بر پایه بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوبه هیئت وزیران و مصوبه شورای حقوق و دستمزد در تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۳ طی بخشنامه‌ای برقراری فوق‌العاده ویژه را برای دبیران و هنرآموزانی که در هفته ۳۰ ساعت تدریس موظف داشته باشند اعلام کرد. این فوق‌العاده از تاریخ ۱۳۹۷/۷/۱ به اجرا درآمد. در این گزارش سعی شده است تا بخشنامه مذکور که از آن با عنوان طرح معلم تمام‌وقت یاد می‌شود بر پایه شرایط برقراری فوق‌العاده ویژه که در بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوبه هیئت وزیران و مصوبه شورای حقوق و دستمزد آمده است بررسی و ارزیابی شود و در پایان به این پرسش پاسخ داده شود که فوق‌العاده ویژه در طرح معلم تمام‌وقت چگونه به اجرا درآمده است.

نتیجه آنکه؛ طرح معلم تمام‌وقت به سبب مواردی از قبیل تغییر در مبنای محاسبه فوق‌العاده ویژه، ایجاد محدودیت سنوات خدمتی جهت بهره‌مندی از فوق‌العاده مذکور، توسعه دایره شمول فوق‌العاده ویژه از کارکنان ستادی به عموم کارکنان، الزام به افزایش ساعات تدریس موظف هفتگی و نادیده گرفتن شرایط ویژه مذکور در بند «۱۰» مذکور همچون حساسیت، ریسک‌پذیری، انجام فعالیت و وظایف تخصصی و ستادی و تحقیقاتی و ...، اجرای ناقص قانون مدیریت خدمات کشوری است.

از همین رو پیشنهاد می‌شود، اجرای طرح معلم تمام‌وقت به شکل فعلی و الزام به افزایش ساعات تدریس موظف هفتگی در وزارت آموزش و پرورش متوقف شود و وزارت آموزش و پرورش بر اساس شرایط موجود در بند «۱۰» مذکور و نیز مصوبه هیئت وزیران، فوق‌العاده ویژه را در سقف ۲۵ درصد مشاغل اجرا کند.

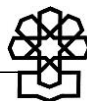
مقدمه

وزارت آموزش و پرورش در تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۳ بخشنامه‌ای را با موضوع پرداخت فوق‌العاده ویژه موضوع بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ به ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها ابلاغ کرد. بر اساس این بخشنامه دبیران و هنرآموزان با ۳۰ ساعت تدریس موظف در هفته، مشمول دریافت فوق‌العاده ویژه (۱۷/۵ درصد حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های مستمر) در احکام کارگزینی خود می‌شوند.

این بخشنامه اگرچه به موضوع برقراری فوق‌العاده ویژه برای دبیران و هنرآموزان اختصاص دارد، اما از همان روزهای آغازین با عنوان «طرح معلم تمام‌وقت» از آن یاد شد، عنوانی که از طرف کارشناسان آموزش و پرورش و برخی از نمایندگان مجلس به شدت مورد اعتراض قرار گرفت.^۲ مخالفان طرح بر آنند که معلمی حرفه‌ای نیمه‌وقت نیست که شاغلان این حرفه برای دریافت حقوق و مزایای شغلی تمام، ساعات اضافه‌تری تدریس

۱. بند «۱۰» ماده (۶۸). فوق‌العاده ویژه در موارد خاص با توجه به عواملی از قبیل بازار کار داخلی و بین‌المللی، ریسک‌پذیری، تأثیر اقتصادی فعالیت‌ها در درآمد ملی، انجام فعالیت و وظایف تخصصی و ستادی و تحقیقاتی و حساسیت کار با پیشنهاد سازمان و تصویب هیئت وزیران امتیاز ویژه‌ای برای حداکثر (۲۵٪) از مشاغل، در برخی از دستگاه‌های اجرایی تا (۵۰٪) سقف امتیاز حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های مستمر مذکور در این فصل در نظر گرفته خواهد شد.

۲. خبرگزاری خانه ملت، کد خبر: ۴۰۹۲۷۲ مورخ ۱۳۹۷/۰۸/۲۷- خبرگزاری خانه ملت، کد خبر: ۴۰۹۱۵۴، مورخ ۱۳۹۷/۰۸/۲۶- خبرگزاری خبرآنلاین، کد خبر: ۱۲۱۸۶۹۰، مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۲.

کنند. در نتیجه این اعتراضات، وزارت آموزش و پرورش عنوان طرح مذکور را به «ساماندهی ساعات غیرموظف»^۱ تغییر داد.

مخالفان همچنین طرح معلم تماموقت را ابزاری در اختیار وزارت آموزش و پرورش می‌دانند تا به مدد آن بتواند کمبود نیروی انسانی مورد نیاز خود را تأمین کند و ساعات موظف تدریس هفتگی دبیران و هنرآموزان را از ۲۴ ساعت به ۳۰ ساعت اضافه کند و به تدریج این تعداد ساعت را تا ۴۴ ساعت تدریس در هفته برساند.

وزارت آموزش و پرورش نیز با دفاع از طرح مذکور بر آن است که امتیاز طرح معلم تماموقت برای معلمان آن است که حق التدریس آنها به‌روز و در حقوق آنها واریز می‌شود و در پاداش پایان خدمت آنها نیز واریز خواهد شد، بنابراین اجرای این طرح به بهبود معیشت معلمان می‌انجامد. افزون بر این، وزارت آموزش و پرورش طرح معلم تماموقت را در راستای راهکار ۵-۲۱ سند تحول بنیادین قلمداد کرده است.

اگرچه در اینجا قصد آن نیست که به بررسی موضوع تماموقت شدن معلمان بر اساس سند تحول بنیادین پرداخته شود، اما باید به این نکته اشاره شود که؛ حضور تماموقت مربیان در مدارس بر اساس راهکار ۵-۲۱ سند تحول بنیادین شامل ساعات تدریس و ساعات اختصاص یافته به سایر فعالیت‌های تربیتی مرتبط است و نه افزایش ساعات موظف تدریس هفتگی و دیگر آنکه حضور تماموقت معلمان در مدارس بایسته‌هایی دارد که به برخی از آنها در هدف عملیاتی ۱۲ سند تحول بنیادین اشاره شده است: «برقراری الگوی جبران خدمات و تأمین رفاه نیروی انسانی در خور منزلت فرهنگیان با توجه به لزوم تمام وقت شدن آنها».

۱. عنوان طرح معلم تماموقت را تغییر داده‌ایم. این عنوان برای زمانی بود که می‌خواستیم مجوز بگیریم و هم‌اکنون عنوان آن به ساماندهی ساعات غیرموظف تغییر یافته است (خبرگزاری تسنیم، ۱۱ فروردین ۱۳۹۸، کد خبر ۱۹۱۰۱۹۷۰ ...).

با توجه به غلبه عنوان «طرح معلم تمام‌وقت» بر بخشنامه مذکور، در اینجا نیز از بخشنامه مذکور با همین عنوان یاد می‌شود.

در این گزارش سعی بر آن است تا طرح معلم تمام‌وقت در راستای بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوبه هیئت وزیران و مصوبه شورای حقوق و دستمزد مورد ارزیابی قرار گیرد و به این پرسش پاسخ داده شود که:

- طرح معلم تمام‌وقت چگونه فوق‌العاده ویژه موضوع بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری را اجرا می‌کند؟

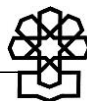
طرح معلم تمام‌وقت

در خصوص طرح معلم تمام‌وقت یا پرداخت فوق‌العاده ویژه به شاغلین در مشاغل دبیری و هنرآموزی با ۳۰ ساعت تدریس در هفته، قوانین و مقرراتی وجود دارد که برای تبیین بهتر موضوع و فرایند شکل‌گیری آن به ترتیب تصویب در ذیل می‌آیند:

الف) بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوب ۱۳۸۶/۷/۸

مجلس شورای اسلامی

فوق‌العاده ویژه در موارد خاص با توجه به عواملی از قبیل بازار کار داخلی و بین‌المللی، ریسک‌پذیری، تأثیر اقتصادی فعالیت‌ها در درآمد ملی، انجام فعالیت و وظایف تخصصی و ستادی و تحقیقاتی و حساسیت کار با پیشنهاد سازمان و تصویب هیئت وزیران امتیاز ویژه‌ای برای حداکثر (۲۵٪) از مشاغل، در برخی از دستگاه‌های اجرایی تا (۵۰٪) سقف امتیاز حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های مستمر مذکور در این فصل در نظر گرفته خواهد شد.

ب) مصوبه هیئت وزیران به شماره ۱۳۸۰۹۱/ت ۵۰۰۰۰ هـ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۵

۱. برقراری فوق العاده ویژه مشاغل تخصصی موضوع بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری برای کارکنان ستادی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل زیر نظر رئیس‌جمهور که انجام فعالیت و وظایف تخصصی، ستادی و تحقیقاتی و حساس را بر عهده دارند برای حداکثر بیست و پنج درصد از مشاغل که واجد شرایط و ویژگی‌های مصرح در بند مذکور هستند و با احتساب مشاغلی که قبلاً به تصویب هیئت وزیران رسیده است، متناسب با کارایی و اثربخشی کارکنان ستادی دستگاه‌های مشمول، حداکثر تا سی و پنج درصد حقوق و فوق العاده‌های مستمر مشروط به وجود اعتبار و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به نحوی که متوسط پرداختی به کارکنان آن دستگاه از شصت درصد سقف تعیین شده تجاوز ننماید، مجاز است.

۲. سازمان‌های ستادی که حیطة وظایف و مأموریت آنها در گستره ملی است با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور طی فرایند مذکور مشمول این تصویب‌نامه می‌شوند.

ج) مصوبه شورای حقوق و دستمزد، جلسه ۱۳۹۷/۶/۲۷

شورای حقوق و دستمزد در جلسه مورخه ۱۳۹۷/۶/۲۷ به منظور جبران خدمات ناشی از افزایش ۶ ساعت تدریس موظف شاغلان مشاغل «دبیر و هنرآموز با ۳۰ ساعت تدریس در هفته» با پرداخت هفده و نیم (۱۷/۵٪) فوق العاده ویژه موضوع بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری در اجرای تصویب‌نامه شماره ۱۳۸۰۹۱/ت ۵۰۰۰۰ هـ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۵ هیئت وزیران موافقت کرد.

د) بخشنامه‌ای شماره ۲۲۳۵۵۵ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۳ وزارت آموزش و پرورش

شورای حقوق و دستمزد در جلسه مورخه ۱۳۹۷/۶/۲۷ به منظور جبران خدمات ناشی از

افزایش ۶ ساعت تدریس موظف شاغلان مشاغل «دبیر و هنرآموز با ۳۰ ساعت تدریس در هفته» با پرداخت هفده و نیم (۱۷/۵٪) فوق‌العاده ویژه موضوع بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری در اجرای تصویب‌نامه شماره ۱۳۸۰۹۱/ت/۵۰/۰۰۰-هـ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۵ هیئت وزیران موافقت نموده مقتضی است مراتب ذیل مد نظر قرار گیرد:

۱. ساعات موظف هفتگی دبیران و هنرآموزان بر اساس طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان کشور کماکان ۲۴ ساعت در هفته است.

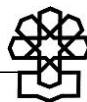
۲. دبیران و هنرآموزانی که تمایل دارند برای ساعت تدریس اضافی و جبران حق‌الزحمه بجای دریافت وجوه حق‌التدریس از فوق‌العاده ویژه مورد اشاره استفاده نمایند، مشمول ۳۰ ساعت تدریس در هفته خواهند شد و به منظور جبران خدمات آنان، هفده و نیم درصد (۱۷/۵٪) فوق‌العاده ویژه موضوع بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری در احکام کارگزینی آنها برقرار می‌شود.

۳. به دلیل اختیاری بودن موضوع، معلمانی که از فوق‌العاده مذکور استفاده نمی‌نمایند، جبران حق‌الزحمه آنان کماکان با پرداخت حق‌التدریس انجام می‌پذیرد.

۴. فوق‌العاده مذکور مشمول کسور بازنشستگی بوده و در تعیین حقوق بازنشستگی و وظیفه و سایر پرداخت‌های قانونی مربوط نیز قابل محاسبه است.

۵. دبیران و هنرآموزان متقاضی برخورداری از فوق‌العاده ویژه مذکور، باید حداقل ۵ سال امکان ادامه خدمت تا رسیدن به شرایط بازنشستگی تکلیفی موضوع تبصره‌های «۲» و «۳» ماده (۱۰۳) قانون مدیریت خدمات کشوری را داشته باشند.

۶. دبیران و هنرآموزانی که بر اساس طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان کشور با داشتن ۲۰ سال سابقه تدریس یا مدیریت یا معاونت یا رسیدن به سن ۵۰ سالگی، مشمول ۴ ساعت

تدریس هفتگی شده یا می‌شوند، چنانچه به میزان ۳۰ ساعت در هفته به امر تدریس اشتغال داشته باشند، برخورداری آنان در صورت تمایل از فوق‌العاده ویژه بلامانع است.

۷. جبران تدریس بیش از ۶ ساعت یا کم‌تر از آن در هفته کماکان به صورت حق‌التدریس قابل پرداخت خواهد بود.

۸. این شیوه‌نامه از تاریخ ۱۳۹۷/۷/۱ قابل اجراست.

در نتیجه:

وزارت آموزش و پرورش به استناد مصوبه شورای حقوق و دستمزد و مصوبه هیئت وزیران برای آن دسته از دبیران و هنرآموزانی که در طول هفته ۳۰ ساعت تدریس موظف داشته باشند، فوق‌العاده ویژه را از تاریخ ۱۳۹۷/۷/۱ در احکام کارگزینی آنها منظور کرده است. این فوق‌العاده بنابر اظهار نظر مدیرکل امور اداری وقت وزارت آموزش و پرورش به صورت (۱۷/۵٪) حق شغل، حق شاغل، حق ایثارگری، سختی کار و فوق‌العاده شغل محاسبه می‌شود^۱ و مشمول کسور بازنشستگی خواهد بود.

پیشینه «فوق‌العاده ویژه»

اگرچه فوق‌العاده ویژه‌ای که موضوع بخشنامه مورد بحث وزارت آموزش و پرورش است به بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ برمی‌گردد، اما باید به این موضوع نیز اشاره که فوق‌العاده مذکور پیش از این نیز سوابقی داشته و مقرراتی برای پرداخت آن به کارکنان برخی دستگاه‌ها و سازمان‌ها از جمله وزارت آموزش و پرورش تصویب شده است.

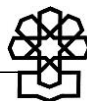
۱. مدیر کل اداری وزارت آموزش و پرورش، به نقل از پرتال امور اداری وزارت آموزش و پرورش، تاریخ انتشار: ۱۳۹۷/۱۱/۱۰ کد مطلب ۷۸۵۰۷۰.

ماده (۶) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ مجلس شورای اسلامی در خصوص پرداخت فوق‌العاده به کارکنان دستگاه‌های اجرایی چنین آورده است: به دولت اجازه داده می‌شود در اجرای نظام هماهنگ پرداخت به منظور تطبیق وضع کارکنان دستگاه‌های مشمول مقررات خاص و جذب و نگهداری نیروهای مناسب برای مشاغل تخصصی و مدیریت در مواردی که در این قانون پیش‌بینی نشده است فوق‌العاده‌های خاصی وضع نماید.

بر اساس ماده (۶) قانون مذکور، مجلس شورای اسلامی اجازه وضع فوق‌العاده‌های خاص را به دولت داده است. فوق‌العاده ویژه یکی از همین فوق‌العاده‌هاست که هیئت وزیران در سال ۱۳۸۳ پرداخت آن را برای معلمان با حصول برخی شرایط به تصویب رساند: «پرداخت فوق‌العاده ویژه به معلمانی که به طور تمام‌وقت به تدریس اشتغال دارند و مربیان و مدیران و معاونین مدارس»، مصوب هیئت وزیران، شماره ۲۵۵۲ت۲۹۹۳۳هـ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۶: «به منظور افزایش انگیزه و کارایی معلمان و ارتقای سطح کیفی خدمات آموزشی به معلمانی که به طور تمام‌وقت به تدریس اشتغال دارند و مربیان و مدیران و معاونین مدارس بر اساس عواملی مانند ... فوق‌العاده خاصی تحت عنوان فوق‌العاده ویژه با رعایت شرایط زیر علاوه بر حقوق و مزایای متعلقه قابل پرداخت می‌باشد: ۱. میزان و درصد فوق‌العاده ویژه به شرح زیر است:

الف) معلمانی که امتیاز رتبه معلم‌ارشد را کسب نمایند برابر با بیست درصد (۲۰٪) حقوق و فوق‌العاده شغل و فوق‌العاده جذب،

ب) معلمانی که امتیاز رتبه معلم خبره را کسب نمایند برابر با سی و پنج درصد (۳۵٪) حقوق و فوق‌العاده شغل و فوق‌العاده جذب،

ج) معلمانی که امتیاز رتبه معلم عالی را کسب نمایند برابر با پنجاه درصد (۵۰٪) حقوق و فوق‌العاده شغل و فوق‌العاده جذب،

۲. حداکثر تعداد افرادی که با رعایت ضوابط مربوط و کسب امتیازات لازم مشمول دریافت فوق‌العاده ویژه می‌باشند، بر اساس رقابت و انتخاب بهترین افراد مجموعاً شصت و پنج درصد (۶۵٪) تعداد متصدیان مشاغل مربوط خواهد بود.

بررسی سوابق اجرا و پرداخت فوق‌العاده ویژه پیش از تصویب قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶، نکاتی در خصوص وزارت آموزش و پرورش نشان می‌دهد که به برخی از آنها در ذیل اشاره می‌شود:

- فوق‌العاده ویژه به معلمانی پرداخت می‌شد که به صورت تمام‌وقت به تدریس اشتغال داشتند،

- با توجه به محدودیت پرداخت فوق‌العاده ویژه (مجموعاً ۶۵٪ تعداد متصدیان مشاغل مربوط)، مشمولان بر اساس سازوکاری رقابتی و رتبه‌بندی در گروه‌های معلم ارشد، معلم خبره و معلم عالی انتخاب می‌شدند،

- سقف مجوزهای پرداخت فوق‌العاده ویژه، ۶۵٪ از متصدیان مشاغل مربوط بوده و نه درصدی از مطلق مشاغل.

- نکته دیگر آنکه فوق‌العاده ویژه جزء فوق‌العاده مستمر محسوب نبوده و مشمول دریافت کسور بازنشستگی نمی‌باشد.

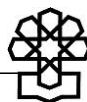
- برخورداری از فوق‌العاده ویژه مذکور منوط به داشتن حداقل پنج سال سابقه به صورت رسمی و پیمانی و حداقل پنج سال توقف به صورت رسمی یا پیمانی برای هر یک از رتبه‌های بعدی می‌باشد.

ارزیابی طرح معلم تمام‌وقت

در اینجا متن طرح معلم تمام‌وقت (بخشنامه‌ای شماره ۲۲۳۵۵۵ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۳ وزارت آموزش و پرورش) با توجه به قوانین و مقررات مربوطه همچون قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوبه مربوطه هیئت وزیران و آیین‌نامه اجرایی طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان کشور مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد:

- برقراری فوق‌العاده ویژه موضوع بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری در احکام کارگزینی معلمان، منجر به افزایش حقوق دریافتی آنان طی سنوات خدمتی و بازنشستگی خواهد شد، بنابراین در صورتی که «طرح معلم تمام‌وقت» فقط برقراری فوق‌العاده ویژه مذکور باشد داوطلبانه و اختیاری بودن پذیرش آن توسط مشمولان منطقی به نظر نمی‌رسد، زیرا به صورت طبیعی افراد خواهان دریافت حقوق و مزایای بیش‌تر هستند، مگر آنکه طرح فوق‌العاده مذکور اجرای ناقص فوق‌العاده ویژه بوده و تبعاتی را برای معلمان در پی داشته باشد.

- بر اساس بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری، برقراری فوق‌العاده ویژه برای حداکثر (۲۵٪) درصد از مشاغل امکان‌پذیر است، از سوی دیگر وزارت آموزش و پرورش پیش از این نیز فوق‌العاده ویژه را برای برخی از کارکنان اداری اجرا کرده است، بنابراین همه معلمان و هنرآموزان نمی‌توانند از این فوق‌العاده ویژه برخوردار شوند. از این رو باید سازوکاری رقابتی وجود داشته باشد تا بتوان (۲۵٪) درصد از مشاغل موجود را برگزید. این در حالی است که در طرح معلم تمام‌وقت چنین سازوکار رقابتی یا ملاک معینی بر شایسته‌گزینی دیده نشده است.

- بر اساس ماده (۴) «دستورالعمل میزان ساعت تدریس هفتگی شاغلین مشاغل طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان کشور»، از ساعات تدریس متصدیان مشاغل معلمی با داشتن ۲۰ سال سابقه تدریس یا مدیریت و یا معاونت یا رسیدن به سن ۵۰ سالگی ۴ ساعت در هفته کسر خواهد شد. از سوی دیگر، بر پایه بند «۶» «طرح معلم تمام‌وقت»، دبیران و هنرآموزانی که بر اساس «طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان کشور» مشمول ۴ ساعت تقلیل تدریس هفتگی شده یا می‌شوند چنانچه به میزان ۳۰ ساعت در هفته به امر تدریس اشتغال داشته باشند، برخورداری آنان در صورت تمایل از فوق‌العاده ویژه بلامانع است. نتیجه آنکه در طرح معلم تمام‌وقت حق تقلیل ۴ ساعت تدریس هفتگی معلمان مشمول نادیده گرفته شده است.

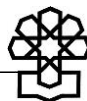
نکته دیگر در این باره آن است که مشمولان تقلیل ساعتی باید ۱۰ ساعت تدریس اضافه در هفته داشته باشند، اما سایر دبیران و هنرآموزان با ۶ ساعت تدریس اضافه در هفته از فوق‌العاده مذکور برخوردار خواهند شد و این امر تبعیض بوده و مغایر با روح حاکم بر بند «۹» اصل سوم قانون اساسی است. علاوه بر این اگر مقرر است طرح تقلیل ۴ ساعت تدریس موظف در هفته نادیده گرفته شود، نادیده گرفتن این مهم در مصوبه و مقرر دیگر، خلاف اصول تنقیحی قوانین و مقررات است و باید بر اساس مصوبه مربوطه این اصلاح انجام شود.

- بر اساس طرح معلم تمام‌وقت، ساعات «موظف» معلمان مشمول طرح مذکور به ۳۰ ساعت تدریس در هفته افزایش پیدا خواهد کرد در حالی که بر پایه ماده (۳) «دستورالعمل میزان ساعت تدریس هفتگی شاغلین مشاغل طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان کشور»، خدمات تمام‌وقت متصدیان مشاغل دبیری و هنرآموزی ۲۴ ساعت در هفته است.

اگر چه در بند «۱» طرح مذکور چنین آمده است که؛ ساعات موظف هفتگی دبیران و هنرآموزان کماکان ۲۴ ساعت در هفته است، اما عبارت «به منظور جبران خدمات ناشی از افزایش ۶ ساعت تدریس **موظف** شاغلین مشاغل دبیر و هنرآموزی با ۳۰ ساعت تدریس در هفته» موجود در صدر بخشنامه مذکور وزارت آموزش و پرورش و نیز نامه شماره ۵۵۱۴۲۴ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۹ سازمان اداری و استخدامی کشور بر موظف بودن ساعات تدریس مذکور تأکید دارد.

- بر اساس بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ و سایر مجوزهای برقراری فوق‌العاده ویژه همچون مصوبه هیئت وزیران و مصوبه شورای حقوق و دستمزد هیچ‌گونه محدودیت و قیدی در خصوص سنوات باقی‌مانده افراد شاغل جهت برخورداری از فوق‌العاده ویژه وجود ندارد، بنابراین افراد شاغل حتی در سال آخر دوران خدمت خود نیز می‌توانند از این فوق‌العاده برخوردار شوند، به ویژه آنکه این فوق‌العاده بر اساس ماده (۷۶) قانون مدیریت خدمات کشوری مشمول کسور بازنشستگی بوده و افراد از مزایای آن در حقوق بازنشستگی خود نیز برخوردار خواهند شد. همه اینها در حالی است که بر اساس بند «۵» بخشنامه مذکور وزارت آموزش و پرورش، دبیران و هنرآموزان متقاضی برخورداری از فوق‌العاده ویژه باید حداقل ۵ سال امکان ادامه خدمت تا رسیدن به شرایط بازنشستگی تکلیفی موضوع تبصره‌های «۲» و «۳» ماده (۱۰۳) قانون مدیریت خدمات کشوری را داشته باشند که البته این امر، اجحاف نسبت به مشمولان به‌شمار می‌رود.

- بند «۱» مصوبه هیئت وزیران برقراری فوق‌العاده ویژه مشاغل تخصصی موضوع بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری را برای کارکنان ستادی وزارتخانه‌ها و

سازمان‌های مستقل زیر نظر رئیس‌جمهور که انجام فعالیت و وظایف تخصصی، ستادی، تحقیقاتی و حساس را بر عهده دارند مجاز کرده است، اما در مصوبه شورای حقوق و دستمزد و بخشنامه وزارت آموزش و پرورش با برقراری فوق‌العاده ویژه برای دبیران و هنرآموزان با ۳۰ ساعت تدریس موظف در هفته موافقت شده است. بنابراین بخشنامه وزارت آموزش و پرورش و مصوبه شورای حقوق دستمزد با توسعه دایره شمول فوق‌العاده ویژه، با مصوبه هیئت وزیران مغایرت دارد و فاقد اعتبار حقوقی است.

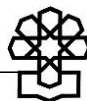
- بر پایه قانون مدیریت خدمات کشوری شاخص برقراری فوق‌العاده ویژه برای کارکنان عواملی از قبیل بازار کار داخلی و خارجی، ریسک‌پذیری، تأثیر اقتصادی فعالیت‌ها بر درآمد ملی، انجام فعالیت و وظایف تخصصی و ستادی و تحقیقاتی و حساسیت کار است. مصوبه هیئت وزیران نیز برقراری این فوق‌العاده را متناسب با انجام فعالیت و وظایف تخصصی، ستادی، تحقیقاتی و حساس مجاز کرده است. اما در بخشنامه وزارت آموزش و پرورش، این برقراری منوط به افزایش تعداد ساعات تدریس موظف هفتگی است و هیچ اشاره‌ای به کیفیت انجام وظایف مورد تصدی نشده است، بنابراین بخشنامه مذکور مورد جدیدی به قانون مدیریت خدمات کشوری و مصوبه مذکور هیئت وزیران اضافه کرده است و از این جهت نیز فاقد اعتبار حقوقی است.

- بر اساس آنچه از متن بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری و مصوبه هیئت وزیران استنباط می‌شود، برقراری فوق‌العاده ویژه مرتبط با شرایط شغل است و نه متصدی شغل (شاغل). اما بخشنامه وزارت آموزش و پرورش این پیوند را به هم زده و برقراری فوق‌العاده را به شاغل‌گره زده است به این نحو که به طور مثال اگر دو نفر در شغل دبیری با شرایط کاری و شرح وظایف یکسان اشتغال داشته باشند فردی می‌تواند از

فوق‌العاده مذکور برخوردار شود که موظف تدریس هفتگی او به ۳۰ ساعت برسد، در حالی افزایش سقف ساعات تدریس هیچ ارتباطی با فعالیت و وظایف تخصصی وی ندارد و از سوی دیگر با توجه به جمعیت دانش‌آموزی و نیروی انسانی در مناطق آموزش و پرورش، برخی از متصدیان مشاغل دبیری یا هنرآموزی امکان بهره‌مندی از این فرصت را ندارند، اما سایر متصدیان تنها به مدد کمبود نیروی انسانی در منطقه آموزشی از آن برخوردار می‌شوند، این امر تبعیضی میان فرهنگیان است.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

۱. تمام‌وقت شدن معلمان در سند تحول به معنای تدریس تمام‌وقت و یا اضافه شدن ساعات تدریس موظف آنان نیست. شرط اصلی برای تمام‌وقت شدن معلمان و مکلف کردن آنان برای حضور تمام‌وقت در مدرسه؛ برقراری الگوی جبران خدمات و تأمین رفاه متناسب با شأن و جایگاه آنهاست. به نوعی بدون طراحی و استقرار نظام جبران خدمات عادلانه (عدالت بیرونی و درونی)، تغییر ساعات کار معلمان و تأکید بر حضور تمام‌وقت آنان برای انجام فعالیت‌های علمی، پژوهشی، تولید محتوا، تعامل با اولیا و همکاران بی‌نتیجه است.
۲. برقراری فوق‌العاده ویژه موضوع بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت تنها برای ۲۵ درصد از مشاغل امکانپذیر است و از همین رو اجرای این بند نیازمند سازوکاری رقابتی برای انتخاب مشمولان است که البته طرح معلم تمام‌وقت فاقد این سازوکار است.
۳. اجرای طرح معلم تمام‌وقت به سبب الزام به افزایش ساعات موظف تدریس هفتگی باعث نادیده گرفتن طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان کشور و حق تقلیل ۴ ساعت تدریس

هفتگی معلمان مشمول طرح طبقه‌بندی مذکور شده است.

۴. مصوبه هیئت وزیران، اجرای فوق‌العاده ویژه را به کارکنان ستادی دستگاه‌های مشمول اختصاص داده است در حالی که مصوبه شورای حقوق و دستمزد و بخشنامه وزارت آموزش و پرورش این دایره شمول را توسعه داده و اجرای آن برای دبیران و هنرآموزان را مقرر کرده‌اند. از این رو مقرره اخیر مغایر با مصوبه هیئت وزیران است و فاقد اعتبار حقوقی است.

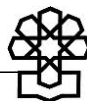
۵. افزون بر آنچه گفته شد؛ طرح معلم تمام‌وقت به سبب مواردی از قبیل تغییر در مبنای محاسبه فوق‌العاده ویژه، ایجاد محدودیت سنوات خدمتی جهت بهره‌مندی از فوق‌العاده مذکور، توسعه دایره شمول فوق‌العاده ویژه از کارکنان ستادی تا دبیران و هنرآموزان، الزام به افزایش ساعات تدریس موظف هفتگی و نادیده گرفتن شرایط ویژه مذکور در بند «۱۰» مذکور همچون حساسیت، ریسک‌پذیری، انجام فعالیت و وظایف تخصصی و ستادی و تحقیقاتی و ...، اجرای ناقص قانون مدیریت خدمات کشوری است.

پیشنهاد می‌شود:

اجرای طرح معلم تمام‌وقت به شکل فعلی و الزام به افزایش ساعات تدریس هفتگی در وزارت آموزش و پرورش متوقف شود و وزارت آموزش و پرورش بر اساس شرایط موجود در بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری و نیز مصوبه هیئت وزیران، فوق‌العاده ویژه را در سقف ۲۵ درصد مشاغل اجرا نماید.

منابع و مآخذ

۱. قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوب ۱۳۸۶/۷/۸.
۲. بخشنامه وزارت آموزش و پرورش به شماره ۲۲۳۵۵۵ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۳.
۳. نامه سازمان اداری و استخدامی کشور به وزارت آموزش و پرورش، شماره ۵۵۱۴۲۴، مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۹.
۴. مصوبه شورای حقوق و دستمزد در خصوص جبران خدمات ناشی از ۶ ساعت تدریس موظف شاغلین دبیری و هنرآموزی، مورخ ۱۳۹۷/۷/۲۶.
۵. مصوبه هیئت وزیران، شماره ۱۳۸۰۹۱/ت ۵۵۰۰۰۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۵ با موضوع برقراری فوق‌العاده ویژه مشاغل تخصصی موضوع بند «۱۰» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری.
۶. مصوبه هیئت وزیران، شماره ۲۵۵۲/ت ۲۹۹۳۳، مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۶ با عنوان: پرداخت فوق‌العاده ویژه به معلمانی که به طور تمام‌وقت به تدریس اشتغال دارند و مربیان و مدیران و معاونین مدارس.
۷. مصوبه هیئت وزیران، شماره ۲۷۷۲/ت ۳۰۳۹۷، مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۹ با عنوان: پرداخت فوق‌العاده ویژه به پرستاران و متصدیان مشاغل رسته بهداشتی و درمانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
۸. طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان کشور، شماره ۲۲۰/۹۱/۴۳۰۷۵، مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۴، معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور.
۹. آیین‌نامه اجرایی طبقه‌بندی مشاغل معلمان کشور، شماره ۲۲۰/۹۱/۴۳۰۷۵، مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۴، معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور.
۱۰. دستورالعمل میزان ساعات تدریس هفتگی شاغلین مشاغل طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان کشور، شماره ۲۲۰/۹۱/۴۳۰۷۵، مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۴، معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور.
۱۱. مدیر کل اداری وزارت آموزش و پرورش، به نقل از پرتال امور اداری وزارت آموزش و پرورش، تاریخ انتشار: ۱۰/۱۱/۱۳۹۷ کد مطلب: ۷۸۵۰۷۰.

<http://edari.medu.ir/fa/news/item/785070/17-5>

۱۲. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی آموزش و پرورش، آذرماه ۱۳۹۱.

۱۳. مدیر کل اداری وزارت آموزش و پرورش، به نقل از خبرگزاری تسنیم، تاریخ انتشار: ۱۱ فروردین ۱۳۹۸، کد خبر: ۱۹۷۰۱۹۱.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۶۴۸۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی کارشناسی طرح معلم تمام‌وقت

نام دفتر: مطالعات آموزش و فرهنگ (گروه آموزش و پرورش و فنی و حرفه‌ای)

تهیه و تدوین: موسی بیات

همکاران: صادق ستاری‌فرد، فرحناز حسام، فهیمه غفرانی، سیدمجتبی حسینی‌پور اردکانی

همکار خارج از مرکز: حجت‌اله بنیادی

ناظر علمی: سینا کلهر

متقاضی: معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. طرح معلم تمام‌وقت

۲. فوق‌العاده ویژه

۳. قانون مدیریت خدمات کشوری

۴. ساماندهی ساعات غیرموظف

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۴/۱